

Sungatyň ruhy

Category: Kitapcy,Teatr we kino sungaty

написано kitapcy | 24 января, 2025

Sungatyň ruhy SANATIN RUHU

Sanatın bir dalı olan Sinemanın var olan toplumun değerlerinden farklı ve bağımsız olmasını beklemek beyhude bir davranış olarak görünmektedir.

Türk sineması da, Dünya sineması da bu doğrultuda değerlendirilmeli. Türk sinemasının da Cumhuriyet tarihinin siyasi ve sosyal ve diğer unsurları bakımından gelişimi etkilenerek sürmüştür. Seküler bir anlayışın hükümlerinin propagandist bir uygulama ile topluma kabul ettirildiği durumlarda sinemanın bundan etkilenmemesi mümkün değildir. Sinema dilinde dinin kamusal alana asla sokulmaması zaman zaman sokulmuş olsa bile ötekileştiren ve itibarsızlaştıran bir söylemi benimsediğini asla göz ardı edemeyiz. Allah ve peygamber kavramlarının yok hükmünde olması gerçek ve orijinal muhteviyatı ile sinemanın dilinden kazınmasının ana sebebi olarak bu yaklaşımı görebiliriz.

Hayatın bütün alanlarından dinin olabildiğince uzaklaştırılmaya çalışma gayreti ve bunun batılılaştırma ve modernleşme ile eş değer tutulması Hristiyanlığın protestan yorumunun ithali İslam dininin iğdiş edilme gayretine, kadim kültürel mirasımızın zamanla toplumsal hafızamızda yer etmiş bütün varlığını kemirmek ve aşındırmak için gayretli bir payanda olarak kullanılmıştır.

Oysaki kendi kültürel değerlerini yansıtan ve yerelden evrensele doğru evrilen bir yolculuk gerçekleştirmek asıl olandı. Bir dönem sözde aydınlarının ve onların devamı niteliğinde olan günümüz uzantılarının sinemayı, tiyatroyu bir kültür oluşturunca hem de bir kültür taşıyıcı olarak görmeleri gerekir iken bunun tam tersine yaslanmaları bize özgü bir üretimden yola çıkarak evrensel bir kabul var edememiştir.

Oysaki bu coğrafyanın sanatçıları olduğunu iddia eden sinemacılar kendi anlatı dilini bulamamış Bu konudaki birkaç

örneği dışarıda bırakacak olursak dünya sinema entelektüelleri tarafından asla kabul görmemişlerdir. Hollywood sineması neredeyse tüm ülkelerde emperyalist bir kültür aracı olarak varlığını ezici biçimde kabul ettirirken Türk sineması yerel değerlerden yola çıkarak bir üretim gerçekleştiremediği ve gerçekleştirmek isteyenlerle çetin bir mücadeleye giriştiği için insana dair özgün yapımlar asla ortaya koyamamıştır.

Sinema gibi güçlü bir alanda toplumsal bir karşılığı olduğu halde Allah ve peygamber kavramlarının pür ve sanatsal bir bakış açısı ile işlenmesi modernleşme sürecini sekteye uğratacağı için yok sayılmıştır. Dindar karakterler kötü, beceriksiz ve saygın olmayan kimlikler olarak kullanılmış. Seküler kimlikler aydın ve modern olarak karşımıza çıkartılmıştır. Hem şehir yaşamında hem kırsal alan anlatımlarında bu böyle olmuştur.

Bakanlar kurulu kararıyla çıkartılan nizamnamelerde film ve senaryolar incelenerek din unsuru içeren anlatımların yayımlanmaması kararı bunun en güçlü delilidir. Bu yasakçılık hem İslam, hem Hristiyan anlatımları için kullanılagelmiştir. Muhsin Ertuğrul sineması ne acıdır ki sanat adına var olma mücadelesinde 'dini' modernleşme sürecinin birincil düşmanı gibi ele almıştır. Oysaki bu ön yargıdan kurtulabilmiş olsa idi, o takdirde sinema şimdilerde olduğundan çok daha güçlü bir yerde olabilirdi. Bütün kesimler tarafından ayakta alkışlanmayı hak ederdi.

Dünya sinemasında içinden çıktıkları toplumun inanç sistemlerine bu denli yok sayma uygulanmamakla birlikte insanları Hristiyanlıktan uzaklaştırarak aslında Yahudileştirme çabası içinde olmuştur.

Peygamberlerin işlendiği filmlerde bunun alt yapı taşlarını okumak son derece kolaydır. Yedi kollu şamdanı her ortamda görmek, kipa takan kişilerin genellikle kahraman ve iyi insanlar olarak bir anlık bile olsa etkin sahnelerde kullanmak her zaman diliminde kabul görmüştür. Tabi sinema sektörünü elinde tutan güçlerin bunda büyük payları bulunmaktadır.

Geldiğimiz nokta itibari ile İslamofobia' nın körüklenmesinde sinemanın ne denli etkili olduğ u çok aşikârdır. İnsanların

filmlerde gördüklerini doğru okuyabilme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olacak bütün unsurlar neredeyse filtre edilmekte ve bu bilincin gelişmesinin önüne geçilmektedir.

Günümüz küresel sinema sektöründe Müslümanlar terörist olmakla eş değer gösterilmektedir.

Müslümanlar açısından Hz. Peygamber'in sinemada gösterimi her zaman netameli bir konu olarak görülmüştür. Bu konuda yapılan çalışmalar daha filmler gösterime girmeden önce gerekli gereksiz tartışmalara konu olmuştur. Diğer dinlerin peygamberlerinin sinemadaki anlatımları açısından bu konuyu bu denli tehlikeli alan olarak toplumun görmediğini müşahade etmekteyiz.

Oysaki fanatizmden uzak kalarak toplumların inançlarının temsilcisi olarak görülen peygamberlerin daha iyi tanınması ve hayatın içine sokulması ve gündelik yaşama etkilerinin artırılması açısından kaliteli bir dil ile sinematografik olarak anlatılması şarttır. Görsel sanatların günümüzde her şeyden daha etkili olduğu son derece aşikârdır ve bu alanın insanlığın ihyası için kullanımı giderek daha zaruri hale gelmektedir.

Yeterli entelektüel alt yapıdan uzak ve okuma faaliyetini hayatına geçirememiş muhafazakâr varsılların günümüz sinemasında ve görsel sanatlarında etkili olmaya başlaması da ayrı bir sıkıntı konusudur. Müteahhitlik ile sinemayı aynı düzlemde gören bir anlayış arzu ettiğimiz yerelden evrensele uzanan bir dil ve üslup oluşturmaktan çok uzaktır.

Bağnaz bir tutuculuk ile sanatı dinin dışında tanımlamak doğal olarak dinlerin peygamberlerinin sanatsal anlatımlar ile kitlelere ulaştırılmasının önüne setler çekmek dine aykırıdır. Bunun büyük bir vebal olduğunu söylemek hiç de zor olmamalı.

İslam orjinli ve Kuran'dan yola çıkarak üreteceğimiz filmlerinde insan ve hayata dair ne varsa en etkili görsel hikâyeleri anlatmamız için gerçek bir sancı içinde olmamız sevindiricidir. Az da olsa bunun ipuçlarını gördüğümüz değerli yapımları ayakta alkışlamak sinema adına büyük bir müjde olarak görülmeli.

İslami referanslar ve Kuran'dan yola çıkarak insani değerler

zerinden iyilik, ahlak ve erdem arayışında hayatı sorgulayan, fanatizmden uzak yerel değlerlerden yola çıkarak kendi kültürünü yansıtan evrenselleşmiş bir dil oluşturulması duasıyla. Teatr we kino sungaty